

Skrivelse av Jan Jönsson (L) om behovet av skärpt kontroll av avfallshantering

Avfallsbrott är ett växande samhällsproblem. De dränerar samhället på resurser, skadar miljön och undergräver förtroendet för seriösa aktörer. Marknaden för avfall är omfattande och organiserad brottslighet tjänar stora summor på illegala upplägg. Enligt EU-kommissionen uppgår vinsterna för kriminella aktörer i Sverige till mellan två och sex miljarder kronor årligen.

Kriminologer varnar nu för att avfallsbrottsligheten riskerar att växa kraftigt i Sverige. I Danmark har problemet redan fått fäste: företag med en till synes seriös fasad samlar in avfall, dumpar det på tomter och bygger fastigheter ovanpå för att dölja spåren. Först långt senare, när mark och vatten förgiftats, framträder omfattningen av brotten – vid det laget har vinsterna sen länge förts utomlands.

Även i Sverige ser vi tecken på allt mer avancerade upplägg. Kriminella aktörer kan skaffa kontroll över flera led i kedjan, vinna avtal och därefter dumpa avfall olagligt. När gifterna väl sprids upptäcks de ofta först långt senare, och saneringskostnaderna hamnar hos samhället. Kassmyra i Botkyrka är ett tydligt exempel, där saneringskostnaderna redan passerat 100 miljoner kronor och bedöms fortsätta stiga kraftigt de kommande åren.

Förutom de ekonomiska konsekvenserna leder avfallsbrotten till att farliga ämnen sprids till mark, luft och vatten. De kan påverka dricksvatten, orsaka giftiga utsläpp i luften och bidra till spridningen av mikroplaster. Brotten innebär också att värdefulla resurser som metaller och plast går förlorade i stället för att återvinnas i en cirkulär ekonomi.

Stockholms stad måste ta sin del av ansvaret för att minska utrymmet för den organiserade brottsligheten på avfallsområdet. Det handlar både om att skärpa uppföljningen av upphandlingar och entreprenörer, och om att förbättra samverkan med polis, länsstyrelse och statliga myndigheter.

Med anledning av detta önskar Liberalerna svar på följande frågor:

1. Hur säkerställer Kommunstyrelsen att stadens upphandlingar och tillståndsprövningar av avfallsaktörer innehåller tillräckliga kontrollmoment för att motverka kriminella aktörer?
2. På vilket sätt avser Kommunstyrelsen att förbättra samverkan med polis, länsstyrelse, Naturvårdsverket och andra relevanta myndigheter för att upptäcka och motverka avancerade brottsupplägg inom avfallsområdet?
3. Kan Kommunstyrelsen redovisa hur stickprovskontroller och uppföljning av avfallsentreprenörer görs i dag, och hur dessa kan stärkas?